

TASAVVURDAN GERÇEĞE
KUR'ÂN VE
DİRİLİŞ

ALPAY BOZDAĞ

İçindekiler

İLK SÖZ	13
GİRİŞ	17
A. Kitap-Değer İlişkisi.....	17
B. Kur'ân Tasavvuruyla İlgili Tarihsel Kırılma	22
C. Kur'ân'ı, Kur'ân'dan Tanımak.....	25
D. Kur'ân'ı, Kur'ân'a Göre Okumak.....	28
E. Kur'ân'la Dirilmek	29

I. BÖLÜM

İNSANA GÖRE KURÂN TASAVVURU	35
1. HZ. PEYGAMBER (S.A.V.)'DEN GÜNÜMÜZE KUR'ÂN TASAVVURUMUZ	37
A. Hz. Peygamber (s.a.v.) ve Sahabede Kur'ân Tasavvuru	37
B. Sahabe Sonrasından Günümüze Kur'ân Tasavvuru.....	40
C. Bu Asrın Müslümanında Kur'ân Tasavvuru.....	50
D. Müslüman Olmayanların Kur'ân Tasavvuru.....	56
2. KUR'ÂN'A KARŞI İNSAN TAVIRLARI.....	61
A. Kur'ân'a Karşı Çıkmak	62
B. Kur'ân'ı Terk Etmek	64
C. Kur'ân'ı Parçalara Ayırmak	66

- D. Kur'ân'ı Çarpıtmaya veya Gizlemeye Çalışmak.....70
E. Kur'ân'ı Tasdik Etmek.....72

3. KUR'ÂN TASAVVURUYLA BAĞLANTILI

- BAZI KONULAR.....73
A. Kur'ân ve İman.....73
B. Kur'ân ve Zaman.....76
C. Kur'ân ve Tarih.....80
D. Kur'ân ve Temsil/Ömeklik.....83
E. Kur'ân ve Hayat86
F. Kur'ân ve Ehl-i Kitap89

4. KUR'ÂN'I DOĞRU TASAVVUR EDEMEMENİN

- SONUÇLARI.....95

II. BÖLÜM

KUR'ÂN'A GÖRE; KUR'ÂN-I KERİM..... 103

- I. KUR'ÂN NASIL BİR KİTAP?..... 105
A. Kur'ân; Değiştirilemez Bir Kitaptır 106
B. Kur'ân; Yeterli Bir Kitaptır 107
C. Kur'ân; Çelişkisiz Bir Kitaptır 108
D. Kur'ân; Yaşanan Çağa Hitap Eden Bir Kitaptır ... 109
E. Kur'ân; Eğlence Olsun Diye
Uydurulmuş Bir Kitap Değildir..... 110
F. Kur'ân; Önceki Kitapları Doğrulayan Bir Kitaptır 112
G. Kur'ân; Açıklanması Gerekeni Açıklayan
(Apaçık/Mübin) Bir Kitaptır 113
H. Kur'ân; Mufassal ve Ömeklemeli Bir Kitaptır 113
I. Kur'ân; Kerim Bir Kitaptır 115
J. Kur'ân; Arapça Bir Kitaptır..... 116
2. KUR'ÂN NİÇİN VAR? 119
A. Kur'ân; İnsanlara Dosdoğru Yolu Göstermek
ve İletmek İçin Var..... 120

B. Kur'ân; İnsanları Karanlıktan Aydınlığa Çıkarmak İçin Var.....	122
C. Kur'ân; Gerçekle (Hak) Sahteyi (Batıl) Ayırmak İçin Var	123
D. Kur'ân; Yapılanların Sorgulanacağı (Din) Günü Hatırlatmak İçin Var	124
E. Kur'ân; Sonucundan Dolayı Uyarıp-Korkutmak (İnzar) İçin Var	125
F. Kur'ân; İnsanlararası İhtilafları/Çatışmaları Gidermek İçin Var.....	126
G. Kur'ân; Öğüt-Örnek-İbret Alınması İçin Var.....	127
H. Kur'ân; Unutulmaması Gerekeni Hatırlatmak İçin Var	127
I. Kur'ân; Müminlere Veli, Rahmet, Şifa ve Müjde Olması İçin Var.....	129
J. Kur'ân; Kendinden Önceki Kitapları Doğrulamak İçin Var.....	130
K. Kur'ân; Sorumluluk Yükleme İçin Var.....	131

III. BÖLÜM

KUR'ÂN'A VE BİZE GÖRE; KUR'ÂN OKUMA..... 133

I. KUR'ÂN OKUMADA UYGULADIĞIMIZ

YÖNTEMLER.....	135
A. Kur'ân'la İlişki Açısından Okuma Yöntemleri	135
1. Lafzi Okuma	135
2. Meal Okuma	138
3. Tefsir Okuma.....	139
4. Konulu Okuma.....	140
5. Mushaf Sırasına Göre Okuma.....	140
6. Nüzul Sırasına Göre Okuma	141
7. Kendi Nüzul Sırasına Göre Okuma.....	142
B. İnsanın Konumlanışı Açısından Okuma Yöntemleri.....	144

1. Ferdi Okuma.....	144
2. Gruplu Okuma.....	145
3. Farklı Branşlarla Birlikte Okuma	146
4. Akademik Okuma	147
2. KUR'ÂN'A GÖRE; KUR'ÂN NASIL OKUNMALI?.....	149
Kur'ân; Allah'tan Başka Her Şeyle Bağ Kesilerek (Teberrî) ve O'na Sığınarak Okunmalıdır.....	151
Kur'ân; Söylenen ve Söyleneni Dikkate Alarak Okunmalıdır.....	152
Kur'ân; Kendine Gelmiş Bir Mektup Gibi Okunmalıdır.....	154
Kur'ân; Önyargılardan Sınırlarak (Kendini Kur'ân'a Açarak) Okunmalıdır.....	155
Kur'ân; Yavaş Yavaş (Tertil), Düşünerek/Aklederek Okunmalıdır.....	157
Kur'ân; Okuma-Anlama-Yaşama Bağlantısını Koparmadan Okunmalıdır.....	158
Kur'ân; Hayatla (Zaman-Mekân) Bağlantısı Kurularak Okunmalıdır	161
Kur'ân; Bütüncül Bir Bakışla Okunmalıdır.....	162
Kur'ân; İniş Sebepleri ve Tarihi Bağlamı Dikkate Alarak Okunmalıdır	163
Kur'ân; Her Defasında İlk Kez Okuyormuş Gibi Okunmalıdır.....	164
Kur'ân; Birlikte Okunmalıdır.....	167
IV. BÖLÜM.....	
KUR'ÂN'LA DİRİLİŞ	169
SON SÖZ.....	191
YARARLANILAN KAYNAKLAR	199

İlk Söz

*Rahmeti ve merhameti sonsuz
Rabbimin adıyla, izniyle.*

Tarih boyunca, seçilmiş önderlerine ve tüm insanlığa, rehber olması için kitaplar gönderen Rabbimize hamd. Gönderdiği kitaplarını yaşama geçirmede önder ve örnek olan tüm Rasûllerine selam olsun. Onları destekleyerek davete katılan ve kıyamete kadar katılacak olan tüm kardeşlerimize de selam olsun.

Bu kitap “*Gerçek Rehber Kur’ân-ı Kerim*” adlı ilk kitabımızın devamı niteliğindedir. Birinci kitapta; tarihsel birikimi yani “Rehber Kitab”ın tarihini, yapısını, O’nunla ilgili oluşturulmuş olan kavram ve tanıma bilgilerini toparlayarak, okuyucuya, Kur’ân’la ilgili bir ufuk turu yaptırıldı.

Bu kitapta ise, Müslüman zihinlerde yaşayan Kur’ân tasavvuruyla olması gereken Kur’ân tasavvurunu, gözlemlerimizden yola çıkarak ve kaynak aldığımız fikir-

lerden/kitaplardan yararlanarak anlatmaya çalıştık. Hz. Peygamber ve sahabenin zihninde olanla bugünün Müslümanının zihninde/tasavvurunda olanın aynı mı, farklı mı olduğunu, dilimiz döndüğünce netleştirmek, çağa ve hayata kitabın rehberliğinin tekrar yansımaya katkı sağlamak çabamızın asli gerekçesi oldu. Bu maksatla Müslüman zihnin düşünce ve yaşam alanını şekillendirme açısından Kur'ân'la arasındaki uzaklığı-kopukluğu-yanlış tasavvuru dilimiz döndüğünce düzeltmeye, anladığımız ölçüde doğrusunu yansıtmaya, irak olanı yakın haline getirmeye çalıştık.

Giriş bölümünde, kitabımızın ana konularının bir temeli ve özeti mahiyetinde; Kitap-Değer ilişkisi, Kur'ân tasavvurundaki tarihsel kırılma, Kur'ân'ı Kur'ân'dan tanıma ve Kur'ân'la dirilmek ana başlıklarımız oldu.

Birinci bölümde Kur'ân tasavvurumuzun tarihsel ve günümüz yaşayan algılarını; "Hz. Peygamber'den Günümüze Kur'ân Tasavvuru" başlığı altında; tasavvurlarımızın tarihsel değişimi ile günümüz Müslüman veya Müslüman olmayan zihinlerin bu kitaba bakışlarını irdelemeye çalıştık. Vahiy karşısında insan tavırlarının nasıllığı, Kur'ân ayetlerinden yola çıkarak cevaplanmaya çalışıldı. Ayrıca günümüzde Kur'ân'la bağlantılı olarak tartışılan veya hatırlatılması gereken bazı konular ile Kur'ân'dan uzaklaşmanın doğurduğu sorunlar "Doğru Tasavvur Edememenin Sonuçları" başlığı altında kısa ve belirleyici olacak şekilde anlatıldı.

İkinci Bölümde; özellikle iki konu üzerinde duruldu. İlkinde Kur'ân'ın nasıl bir kitap olduğu, ikincisinde ise niçinliği anlatıldı. Her iki soruda/konuda, alt başlıklarıyla birlikte ayetlere başvurularak (Kur'ân'a göre), tasnif edilip anlatılmıştır. Bu bölüm özellikle birinci bölümde yer alan

tasavvur bozulmalarını düzeltme maksatlı olarak oluşturuldu.

Üçüncü bölümde; bu güne kadar Kur'ân okumada kullanılan yöntemler tasnif edilerek, Kur'ân'a göre; Kur'ân, kendisinin nasıl okunmasını istiyor? sorusu cevaplanmaya çalışıldı.

Dördüncü bölümde ise; birinci bölümden üçüncü bölüme kadar bahsedilen tasavvur değişimi, Kur'ân gerçeği ve okunma çabalarının, bir dirilişe vesile olması dileği/duası olarak, Sezai Karakoç'un "*Diriliş Neslinin Amentüsü*" kitabı merkezli, 'Kur'ân'la Diriliş'i tanımlandırma ve 'Diriliş Eri' olmak için başlangıç çizgileri/esasları oluşturma çalışması yapıldı.

Heidegger; "Soru sormak düşüncenin zekâtıdır" der. Konuların anlatımında zaman zaman kullandığımız soru dili/cümleleri bizim için düşüncelerimizin zekâtıdır. Okuyucu için düşünmeyi sağlama, doğru düşünceye ulaşabilmek için basamak teşkil etme, blok düşünce sisteminin dışına çıkarak ataleti ortadan kaldırmaya yardımcı olma, soru yoksa düşünmenin de olamayacağını hatırlatma, soru sormaktan kaçanlara bunun gerekliliğini gösterebilmek gibi amaçlar taşımaktadır. Tekrarlar, hatırlatmak veya bilginin duyarlılığını sağlayarak öğrenmeyi artırabilmek içindir. Kullanılan kaynaklar kitabın sonuna eklenmiştir. Fakat motamot/birebir alıntı yapılan yerlerde ilgili kitabın sayfaları arasında, alt notlandırmaya (falanca kitabın falanca sayfasında gibi) başvurulmayarak okuyucunun zihni dağıtılmak istenmemiştir.

Bu kitap, öncelikli olarak; Kur'ân'a ait yanlış tasavvurları düzeltme ile Müslümanların Kur'ân okumalarını, lafzi okumanın bir ileri aşaması diyebileceğimiz, düşünme ve anlamayı da içine alan bir okumaya doğru yönlendir-

mek amacını taşımaktadır. Kur'ân'ın, tekrar ve yeniden bir sahabe iklimi, sahabe kimliği/şahsiyeti ve sahabe toplumu oluşturmaya bir katkı olması için yazılmıştır. Eksiklerimizi, yanlışlarımızı giderecek dirayetli/basiretli bakışları, bizlerde oluşturmalarını/bize ulaştırmalarını Cenab-ı Hak'tan diliyorum.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm dostlara, özellikle fikri açılım ve destekleri nedeniyle Dr. Hasan Özket'e ve zamanını ayırıp okumalar yaparak, kitabın tamamı üzerinde dil ve anlatım desteğinde bulunan eşim Birgül Bozdağ'a teşekkür ederim. Ayrıca canlı örnekler olması nedeniyle, kitabın değişik yerlerinde birden çok alıntı yaparak yararlandığımız “*Cennete Otostop*” adlı kitabın yazarı Adem Özköse kardeşimize de gıyabında teşekkürü bir borç biliriz.

Çaba bizden, ilgi ve alaka sizden, başarı sonsuz ikram sahibi olan Allah'tandır.

Giriş

A. Kitap-Değer İlişkisi

Prof. Dr. Ali Yardım, *İslâm'da Eğitim-Öğretim Tarihi* adlı kitabında tarihsel bir aktarımda bulunur;

“Bir gece yarısı halife sohbet etmek için hizmetçisini Âlime gönderir. Hizmetçi Âlimin yanına gider ve Âlime halifenin kendisini çağırdığını söyler. Âlim der ki:

- Söyle halifeye, şu anda yanımda ulemadan bir grup dostum var, onlarla konuşuyorum. Sohbetimiz bitince gelirim.

Bunun üzerine hizmetçi halifenin yanına giderek durumu anlatır. Halife, hayret eder ve yanındaki Âlimler kimlerdi acaba? diye hizmetçisine sorar. Hizmetçi;

- “Vallahi Emirü'l-Mümin, yanında hiç kimsecikler yoktu” der.

Halife hiddetlenir, Âlimi huzuruna çağırır ve mahcup etmek için sorar: